

Սիսիան համայնքի սոցիալական ոլորտի ծրագրերը

1. Սիսիան համայնքի սոցիալական կարիքների գնահատում

Բնակչության թիվ	30575
Տնային տնտեսությունների թիվ	4271
Երեխաների թիվ	6884
«Ընտանեկան նպաստ» համակարգում հաշվառված տնային տնտեսությունների թիվ	501
Համայնքային սոցիալական աշխատողի առկայություն	Այո
ՀԿ-ների թիվը	9

2021թ. հուլիս- օգոստոս ամիսներին «Գործընկերություն և ուսուցում»/ԳՈՒՄ ՀԿ-ն «Հայաստանի սոցիալական աշխատողների ասոցիացիայի» և «Ընտանիք և Համայնք» ՀԿ-ի հետ համատեղ Հիլֆսվերկ Ինթերնեյշնի և Եվրոպական միության ֆինանսական աջակցությամբ իրականացվող «Ամուր տեղական գործընկերություն և կարող ԲՀԿ-ներ՝ ի նպաստ Հայաստանում ներառական սոցիալական պաշտպանության և հաշվետու համայնքների» եռամյա ծրագրի շրջանակներում Սյունիքի մարզի Գորիս, Սիսիան և Տաթև խոշորացված համայնքներում իրականացրել է համայնքների սոցիալական կարիքների ուսումնասիրություն: Կարիքների գնահատումն իրականացնելիս օգտագործվել են փաստաթղթերի ավանդական վերլուծության, փորձագիտական հարցումների, ինչպես նաև ծառայություններից օգտվողների հետ ֆոկլոր- խմբային քննարկումների մեթոդները: Ֆոկլոր-խմբային քննարկումներին մասնակցել են հետևյալ սոցիալական խմբերը՝ աղքատության ընտանեկան նպաստ ստացողներ, տարեցներ, հաշմանդամ երեխա ունեցող անձինք և խառը խմբերի ներկայացուցիչներ: Իրականացվել են նաև խորին հարցազրույցներ վերոնշյալ համայնքների մասնագիտացված կառույցների ներկայացուցիչների հետ:

Թիրախային համայնքներում իրականացված ուսումնասիրության արդյունքում դուրս են բերվել ներքոնշյալ հիմնական ընդհանուր խնդիրները՝ ներառյալ ենթակառուցվածքային կամ տնտեսական բնույթի, որոնք անուղղակի (բացասական) ազդեցություն ունեն սոցիալական դաշտի վրա:

Վերոնշյալ ծրագրի շրջանակներում Սիսիան խոշորացված համայնքում գործունեություն ծավալող պետական և մասնավոր տարբեր կառույցների ներկայացուցիչներից ԳՈՒՄ ՀԿ-ի գլխավորությամբ 2021թ-ին ձևավորվել է միջոլորտային գերատեսչական ցանց, որը, հիմք ընդունելով համայնքում իրականացված սոցիալական կարիքների ուսումնասիրության արդյունքները, մշակել է Սիսիան համայնքի տեղական սոցիալական պլանը:

Սիսիան խոշորացված համայնքում բացահայտված խնդիրներն են՝

1. Գործազրկություն, ցածր եկամուտ ունեցող ընտանիքներ

1.1. Աշխատանք գտնելու հարցում առավել խոցելի են՝

➤ **40-ից բարձր տարիք ունեցողները**, հատկապես կանայք, քանի որ գործատուները հիմնականում ցանկանում են աշխատանքի ընդունել ավելի երիտասարդ աշխատողների:

- **Հաշմանդամություն ունեցող անձինք**, քանի որ գործատուները խուսափում են աշխատանքի ընդունել հաշմանդամներին, նույնիսկ աշխատավարձի մասնակի փոխհատուցման պայմանով:
- **Հաշմանդամություն ունեցող անձանց խնամողները**. Համայնքում չկան այնպիսի ծառայություններ, որոնք կիրականացնեն հաշմանդամություն ունեցող մարդկանց խնամքը մինչև ընտանիքի անդամը աշխատանքից վերադառնա:
- **Երիտասարդները** – Համայնքում առկա աշխատատեղերի սղության և սահմանափակ հնարավորությունների պատճառով երիտասարդները ձգտում են աշխատանք գտնել Երևան քաղաքում:

1.2. Ժամանցի, ակտիվ շփման կարիքի բավարարման համար հնարավորությունների պակասը.

- Տարեցները կարիք ունեն շփման, ինքնաարտահայտման, իրենց գիտելիքներն ու հմտություններն իրացնելու: Այդ պատճառով կարիք են ունենում մի վայրի ու միջավայրի, որտեղ կարող են հավաքվել, զրուցել, մասնակցել որոշակի միջոցառումների, իրենք կատարեն որոշակի աշխատանքներ, իրենց գիտելիքներն ու հմտությունները փոխանցեն երիտասարդներին, սակայն նման հնարավորություն չկա:
- Երեխաների և երիտասարդների համար զարգացման և ժամանցի ապահովման հնարավորությունները խիստ անհամապատասխան են պահանջարկին և տեսականու արդիական ձևերին, որոնք հասանելի են Երևանում և մի քանի խոշոր քաղաքներում: **Կարիքները վերաբերում են՝**
  - արդիական մասնագիտությունների հետ կապված արտադպրոցական խմբակների ստեղծմանը (ծրագրավորում, դիզայն, անիմացիա, ռեբրտաշինություն և այլն),
  - կրթական կենտրոնների հիմնմանը,
  - երեխաների նախասիրությունների և հետաքրքրությունների բացահայտման համար անհրաժեշտ ու տարբեր հմտությունների զարգացման համար խմբակների ստեղծման անհրաժեշտությանը,
  - երիտասարդների համար ոչ ավանդական և ոչ ֆորմալ կրթական հնարավորությունների ստեղծմանը:

2. Սոցիալական աջակցության ծառայությունների սակավություն, մարդկանց կարիքներին անհամապատասխանություն, դրանց տեսականու ծածկույթի անբավարարություն, մարչելիության խնդիր

- Սոցիալապես անապահով ընտանիքները, որոնք թոշակ կամ նպաստ չեն ստանում և տեղեկացված էլ չեն միանվագ և պարբերաբար տրամադրվող դրամական օգնություն ստանալու կարգի մասին:

Որքան անապահով է ընտանիքը եկամուտների տեսակետից և որքան շատ են այդ ընտանիքում տարբեր խոցելիություն ունեցող անձինք՝ հաշմանդամություն, քրոնիկ հիվանդություն, անչափահաս մանկահասակ երեխաներ և այլն, այնքան ցածր է տեղեկացվածությունը գործող աջակցային ծառայությունների և դրանց ընթացակարգերի վերաբերյալ, ինչը հանգեցնում է **մարգինալացման:**

Ֆև հանդիպման մասնակից

3. Մասնագիտացված ծառայությունների անբավարարություն և ցածր հասանելիություն:

3.1. Մաքուցվող սոցիալական ծառայություններից բավարարվածության խնդիրը

- Բոլոր համայնքներում դրամական՝ աղքատության, երեխայի խնամքի համար տրվող և այլն նպաստներից օգտվող շահառուները նշում էին այդ նպաստների չափի՝ կյանքի նվազագույն պայմանների ապահովման համար պահանջվող չափի հետ խիստ անհամապատասխանության խնդիրը, դժգոհ էին նպաստի չափերից այն հիմնավորմամբ, որ այն թույլ չի տալիս ընտանիքի համար որևէ էական հարց լուծել՝ անգամ երեխաների համար նվազագույն սննդապահովման հարցը: Անշուշտ, նույնը վերաբերում էր նաև կենսաթոշակի, հաշմանդամության թոշակի և այլ դրամական աջակցության չափերին:
- Հարցվածները դժգոհություն էին հայտնում իրենց տարածքում մասնագիտացված սոցիալական ծառայությունների բացակայությունից/պակասից, մասնավորապես հաշմանդամություն ունեցող երեխաների, տարեցների, երիտասարդների համար, ինչպես նաև համայնքում զարգացնող/խթանող ծառայությունների անբավարարությունից: Բացի համընդհանրական՝ դպրոց, պոլիկլինիկա, մանկապարտեզ (ոչ բավարար տեղերով) և գործող մեկ կամ երկու առանձին ծառայությունների, որոնք մատուցվում են ՀԿ-ների կողմից և ըստ էության կայուն չեն, այլ ծառայություններ համայնքներում չկան:
- Խոշորացված համայնքների պարագայում հիմնականում գործող ծառայությունները առկա են հենց վարչական կենտրոնում, մինչդեռ մյուս տարածքներում/գյուղերում խիստ անհամաչափ է ծառայությունների տեղակայումը, իսկ գործող ծառայությունները մոբիլ-արտագնա տարբերակներ չունեն: Ստացվում է, որ ծառայությունների կարիք ունեցող մեծ թվով մարդիկ դուրս են մնում ծառայություններից:
- Համայնքներում առկա է թեքահարթակների խնդիր. համայնքի ոչ բոլոր հատվածներում կան թեքահարթակներ, եղածներն են ճիշտ չեն կառուցված: Համայնքում հաշմանդամություն ունեցող անձանց համար առաջնային խնդիր է նաև հասարակական տրանսպորտի հասանելիության հարցը: Անձինք, ովքեր ունեն հեռաշարժողական խնդիրներ, չեն կարողանում համայնքի տարբեր հատվածներ հասնել, քանի որ չկա հարմարեցված հանրային տրանսպորտ:

3.2. Մասնագիտական ներուժի խնդիրը համայնքներում

- Սիսիան համայնքում հարցվողները նշում էին անբավարար բժշկական կադրերի և մասնագիտացված ծառայությունների պակասի մասին:
- Անհրաժեշտ են լավ վերապատրաստված հոգեբաններ, սոցիալական աշխատողներ, հատուկ մանկավարժներ, լոգոպեդներ, էրգոթերապևտներ, ֆիզոթերապևտներ:
- **Վերականգնողական ծառայությունների բացակայություն.** Ծառայություններ չկան հաշմանդամություն ունեցող երեխաների համար: Համայնքում չկան նաև վերականգնողական կենտրոններ, չկան մասնագիտական ծառայություններ հատուկ կարիքներ ունեցող երեխաների և, առհասարակ, նաև մեծահասակների համար:
- Համայնքում առկա պետական ու մասնավոր տարբեր ծառայությունները մասամբ են անդրադառնում բնակիչների կարիքներին: Բնակչության կարիքները՝ կապված նեղ մասնագիտական առողջապահական, սոցիալական, կրթական, արտադպրոցական ծառայությունների ստացման հետ բավարարված չեն:

➤ **Ներառականության պակաս.** Հատուկ կարիքներ ունեցող երեխաների համար բացի մասնագիտական ծառայությունների բացակայությունից, բացակայում է նաև կրթական հաստատություններում ներառական միջավայրը:

4. Համայնքի ֆիզիկական պայմանների հետ կապված խնդիրներ.

➤ **Լուսավորության խնդիրը.** Հարցվողներից ոմանք նշում էին փողոցների անբավարար լուսավորության խնդրի մասին կամ ընդհանրապես գիշերային լուսավորության բացակայության մասին:

➤ **Խաղահրապարակների սակավություն/անբավարարությունը.** Երեխաները չունեն հարմարեցված խաղահրապարակներ, ոչ բոլոր բակերում են ստեղծված անվտանգ պայմաններ երեխաների խաղալու համար:

➤ **Թափառող շների հետ կապված հարցերը.** Բնակիչները վախենում են երեկոյան ժամերին դուրս գալ տներից, չկա կառույց ԹԿՎԿ, որը կարողանա զբաղվել թափառող շների հարցով:

2. Սիսիան համայնքի սոցիալական ոլորտի տեսլականը և նպատակները

Սիսիան համայնքի սոցիալական ոլորտի տեսլական է համայնքում որակյալ և հասանելի սոցիալական ծառայությունների առկայությունը, որոնք մատուցվում են համայնքում գործող սոցիալ-հոգեբանական կենտրոնի, առողջապահական և կրթական կազմակերպությունների կողմից: Ծառայությունները ուղղված են համայնքի տարբեր սոցիալական խմբերի ներառյալ երիտասարդներ, տարեցներ, հատուկ կարիքներ ունեցող համայնքաբնակներ:

Նշված տեսլականին հասնելու համար սահմանվել են հետևյալ նպատակները

- Նպաստել կյանքի դժվար իրավիճակում հայտնված երեխաների մուրացկանության, հանցագործությունների կանխարգելմանը՝ ստեղծելով միջավայր, երեխաների համար, որտեղ նրանք կստանան կրթական աջակցություն, կմասնակցեն կյանքի հմտությունների խմբակների, իսկ ծնողները կներգրավվեն տարբեր դասընթացների՝ ծնողավարման, կենցաղավարություն և այլն:
- Խթանել տարեցների սոցիալական պաշտպանվածությունը՝ տնային սպասարկման և ակտիվ զբաղվածության միջոցով:
- Նպաստել ընտանիքների առաջնային կարիքների գնահատմանը, իրենց ուժեղ կողմերի բացահայտմանը, ընտանիքներում բռնությունների կանխարգելմանը՝ սոցիալ-հոգեբանական աջակցության կենտրոնի կողմից ծառայությունների մատուցման միջոցով:

Հիմք ընդունելով համայնքի սոցիալական ոլորտի տեսլականը և նպատակները՝ արդյունքները և անհրաժեշտ գործողությունները սահմանվել են տրամաբանական հենքի մեթոդաբանությամբ, որոնք ներկայացված են Աղյուսակ 1-ում:

Աղյուսակ 1. Համայնքի կայուն զարգացման հասնելու խնդիրները, արդյունքները և գործողությունները (սոցիալական ոլորտ)

հ / հ	Խնդիրները	Միջանկյալ արդյունքները	Անհրաժեշտ գործողությունները	Պահանջվող ռեսուրսները
4	Համայնքի բնակչության սոցիալական պաշտպանության	Կյանքի դժվարին իրավիճակում հայտնված երեխաների կարիքները գնահատված են, դրանց հիման վրա կազմվել են անհատական պլաններ և երեխաները կարիքների հիման վրա ստացել են ծառայություններ	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ծառայությունների մատուցման համար տարածքի բարեկարգում և հարմարեցում ✓ Մասնագետների ներգրավում ✓ Շահառուների ներգրավման համար ընթացակարգի չափանիշների մշակում ✓ Ծառայությունների մատուցման փաթեթի և մեթոդաբանության որոշում ✓ Կենտրոնի վերաբերյալ տեղեկատվության տարածում ✓ Կենտրոնի և այլ կառույցների միջև համագործակցության մեթոդաբանության ստեղծում, պայմանների մշակում և ֆորմալացում: 	Կամավորնե, Համայնքի մարդկային և մասնագիտական ռեսուրս, բարեգործական կազմակերպություններ, միջազգային դոնորներ, տեղեկատվական նյութեր, գույք
		Ստեղծվել է տարեցների համար ընտանիքում և համայնքում ապրելու բարենպաստ միջավայր	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Տարեցների ռեսուրսների և ուժեղ կողմերի վերլուծություն տնայցների միջոցով ✓ Հմտությունների գործնական կիրառություն/զբաղվածություն/ ✓ Ծառայությունների մատուցման փաթեթի և մեթոդաբանության որոշում ✓ Կենտրոնի վերաբերյալ տեղեկատվության տարածում ✓ Կենտրոնի և այլ կառույցների միջև համագործակցության մեթոդաբանության ստեղծում, պայմանների մշակում և ֆորմալացում 	

	Համայնքում մատուցվում են սոցիալ-հոգեբանական ծառայությունների կյանքի դժվարին իրավիճակում հայտնված ընտանիքներին	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Տարածքի ընտրություն ✓ Աշխատակամի ձևավորում ✓ Ընթացակարգի մշակում՝ շահառուների ներգրավման համար ✓ Ծառայությունների մատուցման փաթեթի և մեթոդաբանության որոշում ✓ Կենտրոնի վերաբերյալ տեղեկատվության տարածում ✓ Կենտրոնի և այլ կառույցների միջև համագործակցության մեթոդաբանության ստեղծում, պայմանների մշակում և ֆորմալացում ✓ Շահագրգիռ կառույցների և դոնորների հետ շարունակական համագործակցություն՝ ծրագրի կայունության ապահովման նպատակով 	
--	---	---	--

Ծ Ր Ա Գ Ր Ի Ա Ն Ձ Ն Ա Գ Ի Ր N 1.

« Կյանքի դժվարին վիճակում գտնվող երեխաների համար կյանքի որակի բարելավմանը նպաստող հասանելի ծառայություններ»

(Ծրագրի անվանում)

Պարտադիր խնդիր, որի լուծմանն է միջնորդվում ծրագիրը	Համայնքի բնակչության սոցիալական պաշտպանությունը						
Ծրագրի անմիջական նպատակ	Նպաստել կյանքի դժվար իրավիճակում հայտնված երեխաների մուրացկանության, հանցագործությունների կանխարգելմանը՝ ստեղծելով միջավայր, երեխաների համար, որտեղ նրանք կստանան կրթական աջակցություն, կմասնակցեն կյանքի հմտությունների խմբակների, իսկ ծնողները կներգրավվեն տարբեր դասընթացների՝ ծնողավարման, կենցաղավարություն և այլն						
	Ծառայությունից օգտվող շահառուների թիվ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		-	120	120	130	130	130
Ծրագրի միջանկյալ արդյունքներ	1. Ծառայության միջոցով լուծվել են շահառուների խնդիրները						
	Շահառուների խնդիրների հաղթահարման մակարդակ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		-	60%	60%	65%	65%	70%
	2. Կենտրոնում ներգրավված են հմուտ մասնագետներ						
		Ելակետային	Թիրախային արժեքներ				

	<div> <div> <div>Մասնագետների թիվը</div> <div>արժեք</div> <div> <div>2021</div> <div>2022</div> <div>2023</div> <div>2024</div> <div>2025</div> <div>2026</div> </div> </div> <div> <div>-</div> <div>5</div> <div>7</div> <div>7</div> <div>10</div> <div>10</div> </div> </div>
3. Ավագ դպրոցի երեխաները ստանում են մասնագիտական կողմնորոշման ծառայություններ	<div> <div> <div>երեխաների թիվ</div> <div>Ելակետային արժեք</div> <div>Թիրախային արժեքներ</div> </div> <div> <div>2021</div> <div>2022</div> <div>2023</div> <div>2024</div> <div>2025</div> <div>2026</div> </div> </div> <div> <div>-</div> <div>40</div> <div>40</div> <div>50</div> <div>50</div> <div>55</div> </div>
Ծրագրի հիմնական գործողությունները	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ծառայությունների մատուցման համար տարածքի բարեկարգում և հարմարեցում ✓ Մասնագետների ներգրավում ✓ Շահառուների ներգրավման համար ընթացակարգի չափանիշների մշակում ✓ Ծառայությունների մատուցման փաթեթի և մեթոդաբանության որոշում ✓ Կենտրոնի վերաբերյալ տեղեկատվության տարածում ✓ Կենտրոնի և այլ կառույցների միջև համագործակցության մեթոդաբանության ստեղծում, պայմանների մշակում և ֆորմալացում:
Ծրագրի բյուջեն	15 մլն դրամ
Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ ռեսուրսներ	Ծառայության կազմակերպման համար տարածք, սոցիալական ծառայության մասնագետներ
Ծրագրի հիմնական ռիսկերը	Բնակչության շրջանում ընտանեկան խնդիրների մասին չբարձրաձայնելը, երեխաների ներառումը:
Ծրագրի հիմնական շահառուները	Խոցելի ընտանիքների երեխաներ
Ծրագրի սկիզբ և ավարտ	2022-2027
Ծրագրի համառոտ նկարագրություն	<p>Ըստ պաշտոնական վիճակագրության՝ Սիսիանում աղքատության մակարդակը 25 տոկոս է: Այս ցուցանիշը ավելացել է ԼՂ հակամարտության և Կովիդ 19-ի արդյունքներով պայմանավորված:</p> <p>Արդյունքում ամեն 4-րդ ընտանիք ունի անկանոն եկամտի աղբյուր, հաճախ ծնողներն ի վիճակի չեն հոգալ երեխաների կարիքները, բավարար ուշադրություն չեն դարձնում նրանց կրթությանը և այդ ամենը հաճախ իրենց մտածելակերպի պատճառով:</p> <p>Ծնողների մեծ մասը չունեն ծնողավարման հմտություններ, չեն գնահատում սոցիալական և կյանքի հմտությունների կարոնությունը, որոնք անհրաժեշտ են երեխաների դաստիարակության համար:</p>

	<p>Խոցելի ընտանիքների երեխաները հաճախ չունեն, միջավայրի հեղափոխություններ չփոխելու հմտություններ, փոքր չեն բարեկեցության փոփոխական կանոններին, ունեն ցածր ինքնագնահատական, հաճախ ունենում են նաև վարքային խնդիրներ:</p> <p>Երեխաների զարգացման կենտրոնի ծառայությունների տրամադրման արդյունքում համայնքում առկա 400 ԿԴԻԳ երեխաներից փոքրամասն 120 երեխա կստանա կարիքների հիման վրա համարժեք ծառայություն՝ դասապատրաստում, սննդի տրամադրում, երեխաների սոցիալ-հոգեբանական զարգացմանը նպաստող խմբային պարապմունքներ, ծնողների կարողությունների զարգացում դասընթացների միջոցով:</p> <p>Հիմք ընդունելով ՀՀ կառավարության 4 նոյեմբերի 2010 թվականի N 1496-Ն որոշումը, որով սահմանվում է վճարովի հիմունքներով հանրակրթական և (կամ) մասնագիտական լրացուցիչ կրթական ծրագրերի կարգը, նախատեսվում է համայնքի օժանդակությամբ՝ վճարների փոխհատուցման միջոցով, ներգրավել սոցիալապես ընտանիքների երեխաներին լրացուցիչ կրթական ծրագրերում:</p> <p>Նման ծրագրերի առկայությունը կլուծի երեխաների ուսման առաջադիմության, ինչպես նաև երեխաների ժամանցի հար: Երեխաները կստանան լրացուցիչ կրթական ծառայություններ, ձեռք կբերեն նոր գիտելիքներ, հմտություններ և կարողություններ, կձևավորվի արժեքային համակարգը:</p> <p>Նման ծառայությունների առկայության անհրաժեշտությունը եղել է ծնողների պահանջով:</p>
--	--

Ծ Ր Ա Գ Ր Ի Ա Ն Ձ Ն Ա Գ Ի Ր N 2.

« Տարեցների համար ընտանիքում և համայնքում ապրելու բարենպաստ միջավայրի ստեղծում ու պահպանում»

(Ծրագրի անվանում)

Պարտադիր խնդիր, որի լուծմանն է միջնորդվում ծրագիրը	Համայնքի բնակչության սոցիալական պաշտպանությունը		
Ծրագրի անմիջական նպատակ	Խթանել տարեցների սոցիալական պաշտպանվածությունը՝ տնային սպասարկման և ակտիվ զբաղվածության միջոցով		
		Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ

	Ծառայությունից օգտվող շահառուների թիվ	2021 -	2022 80	2023 80	2024 90	2025 90	2026 90
Ծրագրի միջանկյալ արդյունքներ	1. Համայնքում առկա են տարեցների համար հարմարեցված ծառայություններ						
	Ծառայությունների թիվ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		-	3	3	5	5	5
	2. Բնակավայրի բնակիչների համար ծառայությունները հասանելի են						
	Տնայցերի թիվ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		-	300	400	400	500	500
	3. Համայնքում գործող կառույցների հետ արդյունավետ համագործակցություն						
	Համագործակցող կազմակերպությունների թիվ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
2021		2022	2023	2024	2025	2026	
-		5	5	7	7	10	
Ծրագրի հիմնական գործողությունները	<ul style="list-style-type: none"> - Տարեցների ռեսուրսների և ուժեղ կողմերի վերլուծություն տնայցերի միջոցով - Հմտությունների գործնական կիրառություն/զբաղվածություն/ - Ծառայությունների մատուցման փաթեթի և մեթոդաբանության որոշում - Կենտրոնի վերաբերյալ տեղեկատվության տարածում - Կենտրոնի և այլ կառույցների միջև համագործակցության մեթոդաբանության ստեղծում, պայմանների մշակում և ֆորմալացում						
Ծրագրի բյուջեն	12 մլն դրամ						
Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ ռեսուրսներ	Ծառայության կազմակերպման համար տարածք, մասնագետներ						
Ծրագրի հիմնական ռիսկերը	Տարեցների ներգրավում, տրանսպորտային մատչելիություն						
Ծրագրի հիմնական շահառուները	Միայնակ տարեցներ, հատուկ խմբերի տարեցներ						

Ծրագրի սկիզբ և ավարտ	2022-2027
Ծրագրի համառոտ նկարագրություն	<p>Սիսիան խոշորացված համայնքում բնակվում է 4271 ընտանիք: Համայնքում տարեցրեների թիվը 1800 է, որից 200-ը միայնակ ծերեր են, ովքեր չունեն խնամակալներ, մեկուսացված են ապրում, ունեն շփման, օգնության, աջակցության կարիք:</p> <p>Տարեցներից շատերը չեն կարողանում ինքնուրույն օգտվել ծառայություններից՝ կենսաթոշակ, առողջապահական և այլն:</p> <p>Հիվանդանալու պարագայում չունեն խնամողներ: Չեն մասնակցում մշակութային միջոցառումների, չկա այնպիսի մի տեղ, որտեղ կարող են հավաքվել, զրուցել և կազմակերպել իրենց առօրյան, ինչպես նաև կիսվել իրենց գիտելիքներով ու փորձով:</p>

Ծ Ր Ա Գ Ր Ի Ա Ն Ձ Ն Ա Գ Ի Ր N 3.

« Սոցիալ- հոգեբանական ծառայությունների մատուցում կյանքի դժվարին իրավիճակում հայտնված ընտանիքներին»

(Ծրագրի անվանում)

Պարտադիր խնդիր, որի լուծմանն է միտված ծրագիրը	Համայնքի բնակչության սոցիալական պաշտպանությունը		
Ծրագրի անմիջական նպատակ	Նպաստել ընտանիքների առաջնային կարիքների գնահատմանը, իրենց ուժեղ կողմերի բացահայտմանը, ընտանիքներում բռնությունների կանխարգելմանը՝ սոցիալ-հոգեբանական աջակցության կենտրոնի կողմից ծառայությունների մատուցման միջոցով		
		Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ

	Ծառայությունից օգտվող շահառուների թիվ	2021 -	2022 120	2023 120	2024 130	2025 130	2026 130
Ծրագրի միջանկյալ արդյունքներ	1. Ծառայության մատուցման համար հարմարեցված սենյակներ						
	Սենյակների թիվ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		-	2	2	2	2	2
	2. Կենտրոնում ներգրավված են հմուտ մասնագետներ						
	Մասնագետների թիվը	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		-	5	5	7	7	10
	3. Համայնքի բնակիչները տեղեկացված են և օգտվում են կենտրոնի ծառայություններից						
	Կենտրոնի մասին տեղեկացված շահառուների թիվ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
2021		2022	2023	2024	2025	2026	
-		500	700	750	750	800	
Ծրագրի հիմնական գործողությունները	<div>✓ Տարածքի ընտրություն</div> <div>✓ Աշխատակամի ձևավորում</div> <div>✓ Ընթացակարգի մշակում՝շահառուների ներգրավվման համար</div> <div>✓ Ծառայությունների մատուցման փաթեթի և մեթոդաբանության որոշում</div> <div>✓ Կենտրոնի վերաբերյալ տեղեկատվության տարածում</div> <div>✓ Կենտրոնի և այլ կառույցների միջև համագործակցության մեթոդաբանության ստեղծում, պայմանների մշակում և ֆորմավացում</div> <div>✓ Շահագրգիռ կառույցների և դոնորների հետ շարունակական համագործակցություն՝ ծրագրի կայունության ապահովման նպատակով</div>						
Ծրագրի բյուջեն	17 մլն դրամ						
Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ ռեսուրսներ	Ծառայության կազմակերպման համար տարածք, մասնագետներ						
Ծրագրի հիմնական ռիսկերը	Համայնքի բնակավայրերի հետ տրանսպորտային հաղորդակցության խնդիրներ						
Ծրագրի հիմնական շահառուները	Սոցիալապես անապահով, խոցելի ընտանիքներ						

Ծրագրի սկիզբ և ավարտ	2022-2027
Ծրագրի համառոտ նկարագրություն	<p>Սիսիան համայնքում կա 4271 փնտրային փնտրեսություն, որից 446 ընտանիք ապրում են առավել խոցելի պայմաններում: Ընտանիքները ստանում են փարատեսակ ծառայություններ և աջակցություններ, որոնք համակարգված և արդյունավետ չեն:</p> <p>Հաճախ աջակցություններ են ստանում այնպիսի ընտանիքներ, որնց իրական կարիքները գնահատված չեն և այդ պահին նրանք այդ աջակցության կարիքը չունեն փոխարենն ունեն այլ ծառայությունների կարիք:</p> <p>Համայնքում ավելացել է ԼՂ կոնֆլիկտից տուժած ընտանիքների թիվը՝ 350 ընտանիք, որը ավելի է նպաստել համայնքում եղած սոցիալական խնդիրների սրմանը:</p> <p>800 անտեսված ընտանիք կա համայնքում:</p> <p>Սոցիալ-հոգեբանական աջակցության ծառայությունների բացակայության պայմաններում չի կատարվում ընտանիքների կարիքների խորքային գնահատում, որի արդյունքում ծառայությունները լինում են ոչ նպատակային:</p> <p>Մեկ պատուհանի ստեղծման արդյունքում մարդկանց խնդիրները ճիշտ կգնահատվեն և նրանք կուղղորդվեն ստանալու համապատասխան ծառայություն՝ ըստ կարիքի և չի լինի աջակցությունների և ծառայությունների վերածածկ:</p>